

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан природничо-географічного факультету

Л.П. Міронець

«29» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика навчання географії

галузь знань: 01 Освіта

спеціальність: 014 Середня освіта (Географія)

освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія. Біологія та здоров'я людини) мова

навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету

29 серпня 2024 р.

Голова

(Міронець Л.П., к.пед.н, доцент)

Розробник: Король Олена Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної та регіональної географії

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загальної та регіональної географії
Протокол № 1 від “29” серпня 2024 року..

Завідувач кафедри

Корнус О.Г., канд. геогр. наук,

доцент

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
3-4-й			
Семестр			
6-7-й			
Лекції			
40 год.		8 год.	
Практичні, семінарські			
42 год.		12 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
126 год.		188 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Загальна кількість годин – 210 6 семестр – 90 год. 7 семестр – 120 год.	Вид контролю: іспит (6 семестр), залік (7 семестр)		

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Полягає в системно-аналізуючому вивченні основ шкільної географії та методики її викладання, на базі якого формується професійність самостійного мислення майбутніх вчителів географії.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти наступними програмними компетентностями:

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ПК 4. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.

ПК 5. Здатність орієнтуватися у світовому та національному освітньо-науковому просторі у контексті необхідного постійного розширення знань з різних галузей наук для підвищення професійної майстерності.

ПК 10. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Перед вивченням навчальної дисципліни студенти мають оволодіти знаннями з циклу навчальних дисциплін фізична географія материків та океанів, фізична географія України, економічна і соціальна географія України, регіональна економічна і соціальна географія. Вивчення дисципліни передбачає дотримання положень Кодексу академічної доброчесності СумДПУ імені А.С.Макаренка.

4. Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ 5. ПРЗ 8.	<p>Демонструвати знання етапів та сучасних методів наукового дослідження в географії, біології та здоров'я людини і методиці їх навчання, системи та сутності основних понять та термінів. Розуміти основні методології проведення наукових досліджень.</p> <p>Демонструвати знання концептуальних основ інноваційних методів, педагогічних технологій, методики підготовки і проведення різних типів уроків, самостійної і дослідної роботи та сучасної системи оцінювання знань учнів. Знати психолого-педагогічні та здоров'язберігаючі аспекти навчання і виховання учнів закладу загальної середньої освіти та теоретичні основи процесів навчання, виховання і розвитку особистості учнів закладу загальної середньої освіти.</p>
Уміння	ПРУ 3. ПРУ 10.	<p>Уміти самостійно проводити уроки та застосовувати методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів; планувати структуру, зміст, процес організації уроків географії і біології та здоров'я людини із застосуванням новітніх технологій навчання.</p> <p>Використовувати інформаційно-комунікаційні технології навчання в професійній діяльності. Аналізувати текстові та числові дані в середовищі табличного процесора. Розробляти і представляти презентаційні матеріали в середовищі редактора презентацій. Застосовувати доступні мережеві ресурси для пошуку і аналізу інформації.</p>
Комунікація:	ПРК 1. ПРА 2.	<p>Організувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), визначати оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності.</p> <p>Уміти створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище.</p>

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
------	---

90-100	глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал з методики навчання географії; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Прогнозує і передбачає подальший хід явища, описує можливі наслідки, результати, що впливають з наявних даних на основі проблемної ситуації, виділяє проблему, конструює гіпотези і перевіряє їх. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно справляється із класифікаціями, типологіями та іншими видами застосування знань, показує знайомство з монографічною
	літературою, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різнобічними навичками і прийомами виконання практичних робіт, володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом навчальної дисципліни.
82-89	твердо знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його; який не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
74-81	знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але допускає деякі неточності під час відповіді; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Самостійно відтворює знання з елементами перетворення. Застосовує їх у видозмінений, але близькій до типової ситуації, однак потребує допомоги викладача. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, здійснює перенесення дій.
64-73	має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв'язанні задач.
60-63	самостійно відтворює інформацію та застосовує її у типовій ситуації, але при цьому виявляє невпевненість у своїх діях. На основі фактів робить висновки, але за допомогою викладача, намагається зробити звіт про виконані дії.
35-59	не знає більшої частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки; не володіє у достатньому обсязі поняттєво-термінологічним апаратом економічної та соціальної географії; невпевнено, із помилками виконує практичні завдання; не вміє наводити приклади із життя та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; відтворює інформацію лише на основі зовнішньої підказки.
1-34	має загальне уявлення про навчальну дисципліну, знання програмного матеріалу носить фрагментарний характер, відповіді на запитання дає «так» чи «ні».

Розподіл балів, які отримують студенти
Розподіл балів, які отримують студенти
Для екзамену (6 семестр) (ДФН)

Поточний контроль												Разом	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1															
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	50	75	25	100

5	5	5	5	5	5	5	5	3	2	3	2			
Контроль самостійної роботи												25		
						15			10					

Для заліку (7 семестр) (ДФН)

Поточний контроль												Разом	Сума
Розділ 2				Розділ 3						Розділ 4			
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	60	100
5	5	10	5	5	5	5	5	5	5	3	2		
Контроль самостійної роботи												40	
			20							22			

Для екзамену (6 семестр) (ЗФН)

Поточний контроль												Разом	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1															
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	25	75	25	100
						15			10						
Контроль самостійної роботи												50			
5	5	5	5	5	5	5	5			5	5				

Для заліку (7 семестр) (ЗФН)

Поточний контроль												Разом	Сума
Розділ 2				Розділ 3						Розділ 4			
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	40	100
			20						20				
Контроль самостійної роботи												60	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Згідно Положення «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» від 27.04.2020 р., можливе зарахування результатів навчання з окремої теми/тем, розділу, індивідуального завдання (контрольної роботи) чи дисципліни в цілому, здобутих за цими видами освіти. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно переліку компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється у відповідності до пунктів 3.6-3.9 названого Положення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспит, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та формами оцінювання є: усне та письмове опитування, тестування, індивідуальне навчально-дослідне завдання, результати виконання практичних робіт, залік, іспит. Оцінювання знань, навичок студентів враховує всі види занять, які передбачені програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з поточних оцінок, які студент отримує під час практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, контрольних робіт.

7. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади методики навчання географії. Засоби навчання географії та контроль навчальних досягнень учнів

Тема 1. Методика географії як наука. Предмет, завдання та об'єкт методики навчання географії. Зв'язок методики навчання географії в школі з іншими науками. Історія розвитку методики навчання географії. Структура і зміст сучасного курсу географії. Компоненти змісту шкільної географії. Методи науково-педагогічних досліджень у шкільній географії. Склад навчально-методичного комплексу з географії. Алгоритми формування предметно-географічних компетентностей в учнів.

Тема 2. Формування та розвиток ключових та предметних компетентностей учнів при вивченні географії. Концепція Нової української школи. Ключові компетентності. Предметні географічні компетентності. Здоров'язберігаючі технології в НУШ.

Тема 3. Принципи та методи навчання географії. Принципи навчання географії.

Тема 4. Поняття про методи навчання як дидактичну категорію та їх класифікація. Група методів навчання за навчально-пізнавальною діяльністю. Група методів навчання за джерелами знань. Вимоги до вибору методів навчання.

Тема 5. Засоби навчання і робота з ними. Дидактичні цілі використання засобів наочності. Загальні вимоги до методики використання засобів наочності на уроках географії. Види засобів наочності, які використовуються у процесі навчання географії в школі та методика роботи з ними. Кабінет географії. Географічний майданчик.

Тема 6. Методика роботи з підручниками. Види роботи з підручником. Загальні методичні вимоги до роботи з підручником.

Тема 7. Методи роботи з географічною картою. Види навчальних карт. Вимоги до учнів в знанні карти і умінні її читати. Підведення учнів до розуміння географічної карти. Навчання читанню географічної карти і прийоми роботи з нею. Робота із спеціальними картами підручника і атласу. Зіставлення географічних карт. Вивчення по карті географічної номенклатури. Викреслювання картосхем на класній дошці. Робота з контурними картами. Глобуси, їх значення і використання у викладанні географії. Використання електронних атласів, ДЗЗ та ГІС технологій.

Тема 8. Використання графічно-знакових географічних навчальних моделей. Робота зі статистичними показниками. Методичні особливості роботи з цифровим матеріалом. Робота з типовими планами.

Тема 9. Географічні картини і методи роботи з ними. Навчальні кінофільми і методи роботи з ними. Демонстрація колекцій і моделей. Досліди в навчанні географії. Географічне спостереження.

Тема 10. Інформаційно-комунікаційні технології в методиці навчання географії. Дидактичні можливості інформаційно-комунікаційних технологій. Можливості використання інтерактивної дошки на уроках географії. Використання інтерактивних сервісів на уроках географії.

Тема 11. Методи контролю, перевірки й оцінки предметно-географічних компетентностей учнів. Функції контролю, перевірки і оцінки предметно-географічних компетентностей учнів. Поточна перевірка знань. Періодичний (тематичний) контроль. Підсумковий контроль. Контрольні роботи. Оцінювання предметно-географічних компетентностей учнів. Методи усного контролю. Письмовий контроль. Тестовий контроль. Перевірочні роботи. Індивідуальні картки-завдання. Компетентнісноорієнтовані завдання з географії. Формувальне оцінювання.

Тема 12. Концепція НУШ. Ознайомлення з вимогами НУШ. Методика використання сучасних технологій навчання географії в контексті вимог НУШ. Набуття нового професійного досвіду методичної роботи в контексті вимог НУШ.

Розділ 2. Форми організації навчання географії

Тема 13. Урок – основна форма проведення навчання географії. Класно-урочна система. Вимоги до уроку географії.

Тема 14. Складання календарного плану роботи. Підготовка вчителя до уроку та його планування.

Тема 15. Урок – основна форма навчання географії. Типи уроків. Елементи уроку. Форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці. Домашня робота з географії.

Тема 16. Нетрадиційні типи уроків.

Розділ 3. Методика навчання окремих курсів географії у школі

Тема 17. Методика навчання курсу «Загальна географія» – 6 клас. Мета і завдання курсу. Основний зміст. Методичні особливості курсу.

Тема 18. Методика навчання курсу «Географія материків і океанів». Мета і завдання курсу. Структура курсу. Методичні особливості курсу.

Тема 19. Методика навчання шкільного курсу «Україна у світі: природа, населення». Мета і завдання курсу. Основний зміст. Методичні особливості курсу.

Тема 20. Методика навчання шкільного курсу «Україна і світове господарство». Мета і завдання курсу. Основний зміст. Методичні особливості курсу.

Тема 21. Методика навчання шкільного курсу «Географія: регіони та країни» (10 клас) Основний зміст. Методичні особливості курсу.

Тема 22. Методика навчання шкільного курсу «Географічний простір Землі» (11 клас). Основний зміст. Методичні особливості курсу.

Розділ 4. Методичні особливості організації позакласної роботи з географії

Тема 23. Позакласна робота з географії. Форми позакласної роботи. Методи позакласної роботи. Основні форми позакласної роботи з географії. Методика організації і проведення географічного гуртку в школі. Факультативи. Наукові товариства. Географічні клуби. Географічне товариство. Шкільні музеї. Навчальні екскурсії з географії. Організація фенологічних спостережень.

Тема 24. Географічне краєзнавство в школі. Освітньо-виховне значення географічного краєзнавства в школі. Система географічного краєзнавства в школі. Зміст і обсяг краєзнавчих даних в шкільних курсах географії. Значення краєзнавчого принципу у викладанні географії.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	Ус ьог о	у тому числі					У с ь о г о	у тому числі			
		Ле кц ії	П ра кт .	Л а б о р .	К о н с .	Сам ост. р		Л е к ц ії	П ра кт. т.	Л а б о р.	К о н с.
РОЗДІЛ I. Теоретичні засади методики навчання географії. Засоби навчання географії та контроль навчальних досягнень учнів											
Тема 1. Методика географії як наука. Структура і зміст сучасного курсу географії.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Тема 2. Формування та розвиток ключових та предметних компетентностей учнів при вивченні географії.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Тема 3. Принципи навчання географії.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Тема 4. Класифікація методів навчання географії. Класифікація методів навчання за навчально-пізнавальною діяльністю. Класифікація методів навчання за джерелами знань.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Тема 5. Засоби навчання і робота з ними. Кабінет географії та географічний майданчик в школі.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-

Тема 6. Методика роботи з підручниками.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Методика роботи з географічними картами та електронними картами.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Використання графічнознакових географічних навчальних моделей. Робота зі статистичними показниками.	9	2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Методика використання географічних картин, навчальних кінофільмів, колекцій і моделей, дослідів на уроках географії.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Інформаційно-комунікаційні технології в методиці навчання географії.	7	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Методи контролю, перевірки й оцінки предметно-географічних компетентностей учнів.	9	1	1	-	2	5	-	-	-	-	-	-
Тема 12. Концепція НУШ. Ознайомлення з вимогами НУШ. Методика використання сучасних технологій навчання географії в контексті вимог НУШ. Набуття нового професійного досвіду методичної роботи в контексті вимог НУШ.	9	2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
<i>Разом за розділом 1</i>	90	14	14		2	60	-	-	-	-	-	-
РОЗДІЛ II. Форми організації освітнього процесу географії												
Тема 13. Календарно-тематичне та поурочне планування.	9	2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 14. Урок – основна форма навчання географії.	9	2	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 15. Типи уроків.	13	4	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 16. Нетрадиційні типи уроків.	13	4	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-
<i>Разом за розділом 2</i>	44	12	12	-	-	20	-	-	-	-	-	-
РОЗДІЛ III. Методика навчання окремих курсів географії у школі												
Тема 17. Методика навчання шкільного курсу «Загальна географія» (6 клас).	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 18. Методика навчання шкільного курсу «Географія материків і океанів» (7 клас).	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 19. Методика навчання шкільного курсу «Україна у світі: природа, населення» (8 клас).	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-

Тема 20. Методика навчання шкільного курсу «Україна і світове господарство» (9 клас).	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 21. Методика навчання шкільного курсу «Географія: регіони та країни» (10 клас).	10	2	2	-	-	6						
Тема 22. Методика навчання шкільного курсу «Географічний простір Землі» (11 клас).	10	2	2	-	-	6						
<i>Разом за розділом 3</i>	60	12	12	-	-	36	-	-	-	-	-	-
РОЗДІЛ IV. Методичні особливості організації позакласної роботи з географії												
Тема 23. Позакласна робота з географії.	8	1	2	-		5	-	-	-	-	-	-
Тема 24. Географічне краєзнавство в школі.	8	1	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
<i>Разом за розділом 4</i>	16	2	4	-		10	-	-	-	-	-	-
Усього годин	210	40	42	-	2	126	-	-	-	-	-	-

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Предмет та завдання курсу. Зміст і структура шкільного курсу географії. Методика формування в учнів предметно-географічних компетентностей	2	-
2.	Принципи навчання географії	2	-
3.	Методи навчання географії.	2	-
4.	Засоби навчання і робота з ними	2	-
5.	Прийоми роботи з шкільними підручниками з географії	2	-
6.	Прийоми роботи з географічними та контурними картами та електронними картами.	2	-
7.	Проектування та застосування графічно-знакових географічних навчальних моделей	2	-
8.	Використання інтерактивних сервісів на уроках географії.	2	-
9.	Контроль та корекція навчальних предметногеографічних компетентностей учнів. Тестування на уроках географії	2	-
10.	Типи уроків географії. Планування навчальної діяльності	2	-
11.	Розробка уроку формування та застосування вмінь і навичок.	2	-
12.	Розробка уроку поширення, поглиблення та систематизації знань	2	-
13.	Розробка комбінованого уроку	2	-
14.	Нетрадиційні форми організації уроку географії. Ділові ігри	2	-

15.	Методика навчання шкільного курсу “Загальна географія” (6 клас)	2	-
16.	Методика навчання шкільного курсу «Географія материків і океанів» (7 клас).	2	-
17.	Методика навчання шкільного курсу «Україна у світі: природа, населення» (8 клас).	2	-
18.	Методика навчання шкільного курсу «Україна і світове господарство» (9 клас).	2	-
19.	Методика навчання шкільного курсу «Географія: регіони та країни» (10 клас).	2	-
20.	Методика навчання шкільного курсу «Географічний простір Землі» (11 клас).	2	-
21.	Позакласна робота з географії	2	-
	Всього	42	-

Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

8. Рекомендовані джерела інформації *Основні*

1. Географічна освіта у шкільних та позашкільних закладах : проблеми, пошуки, перспективи : Збірник наукових праць ; за ред. проф. Д. В. Лико / Рівненський державний гуманітарний університет. Рівне: Видавець О. Зень, 2020. 92 с.
https://kegt.rshu.edu.ua/images/sem/zb_sem.pdf
2. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30. 09. 2020 р. No 898 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
3. Нова українська школа. – К.: Міністерство освіти і науки України, 2021 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Слюта А.М. Методика навчання географії. Навчально-методичний посібник для студентів ЗВО спеціальності 014 Середня освіта (Географія). Чернівці: Десна Поліграф, 2021. 248 с. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/9063/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97.pdf>
5. Реалізація державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»: Монографія / За заг. ред. С.Л. Лондаря. К.: ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2019. – 192 с.
6. Чубрей О.С. Система підготовки майбутніх учителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу: монографія. Чернівці: Технодрук, 2020. 376 с.
https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3255/1/%D0%A7%D1%83%D0%B1%D1%80%D0%B5%D0%B9_%D0%A1%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B8%20%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B2%20%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80

[%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97.pdf](#)

Додаткові:

1. Вішнікіна Л. П. Компетентнісне навчання географії в основній школі: монографія. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2017. 407 с.
2. Вішнікіна Л.П. Оцінювання предметної географічної компетентності учнів // Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III (26), Issue: 50. Budapest, 2015. С.37-40 <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/7272/1/Vishnikina.pdf>
3. Касіяник І.П., Мисько В.З. Методика навчання географії (теоретичний аспект). Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута»», 2017. 214 с.
<http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/1817/Kasiianyk-I.P.-Mysko-V.Z.-Metodyka-navchannia-heohrafii-%28teoretychniyaspekt%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О.М. Топузова та канд. пед. наук О.Ф. Надтоки. К.: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 56 с. https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/koncept_2018.pdf
5. Корнус О. Г. Корнус А. О., Мовчан В. В. Екологічна освіта і виховання у шкільному курсі географії // Наукові записки СумДПУ імені А.С. Макаренка. Географічні науки / Ред. кол.: Б.М. Нешатаєв, А.О. Корнус та ін. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. Вип. 8. С.191-195.
https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/60527/1/Kornus_Geography.pdf
6. Корнус О. Г. Корнус А. О., Мовчан В. В. Роль шкільної географії у формуванні екологічної свідомості учнів // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія Екологія. 2016. Випуск 1. С. 99-110.
https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/60527/1/Kornus_Geography.pdf
7. Лаврук М. М. Методика навчання географії: практична і самостійна робота студентів : навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 136 с. <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/%D0%9B%D0%B0%D0%B2%D1%80%D1%83%D0%BA.pdf>
8. Назаренко Т. Г. Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах (особливості навчання). Х.: ВГ «Основа», 2016. 112 с.
<http://lib.iitta.gov.ua/707431/>
9. Назаренко Т. Запровадження новітніх технологій навчання в практику школи // <https://core.ac.uk/download/pdf/32309125.pdf>
10. Назаренко Т., Браславська О. Методика використання навчально-методичного програмованого засобу для навчання географії в школі // Збірник наукових праць уманського державного педагогічного університету. Частина 1, 2015.
<http://znp.udpu.edu.ua/article/view/196297/196547>
11. Пшенична Л. Новий учитель Нової української школи / Л. Пшенична // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційній технології. – 2019. – №1 (85). – С. 61–83 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<https://pedscience.sspu.sumy.ua/wpcontent/uploads/2019/05/8.pdf>
12. Самойленко В.М. Навчання географії : Понятійно-термінологічний словник (з грифом МОН України) / В.М. Самойленко, Я.Б. Олійник, Л.П. Вішнікіна, І.О. Діброва. К.: Ніка-Центр, 2014. 352 с. <http://www.geo.univ.kiev.ua/images/samojlenko.pdf>

13. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Викладання дидактики географії : Навчальний посібник. К.: ДП"Прінт Сервіс", 2016. 240 с. http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/Samojlenko_Tupuzov.pdf
14. Топузов О., Надтока О. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі. [Електронний ресурс] / Топузов О., Надтока О. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі. http://www.undip.org.ua/upload/iblock/399/2017kontseptsiya-geo-ukrayiny-_n.pdf
15. Шевельова О. В., Корнус О. Г. Активізація пізнавальної діяльності школярів шляхом впровадження елементів інноваційних технологій на уроках географії та в позакласній роботі // Наукові записки СумДПУ імені А.С. Макаренка. Географічні науки / Ред. кол.: Б.М. Нешатаєв, А.О. Корнус та ін. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. Вип. 8. С. 187-191. <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/1846>

Інформаційні ресурси

1. <https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=4721> – дистанційний курс в Moodle.
2. Освітній портал // www.osvita.ua
3. Концепція нової української школи. <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2022/08/20/01/Dodatok.14.heohrafiya.20.08.2022.pdf>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Відеоматеріали по темам курсу.
2. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія, 6 – 11 класи.
3. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Викладання дидактики географії: Навчальний посібник. К.: ДП "Прінт Сервіс", 2016. 240 с. http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/Samojlenko_Tupuzov.pdf
4. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Дидактика географії : монографія (електронна версія). К.: Ніка-Центр, 2013. CD (40 Мб). 570 с. http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/Samojlenko_dydaktyka.pdf
5. Мультимедійне обладнання (ноутбук, проектор).
6. Підручники та навчальні посібники, зазначені у списку літератури, електронний каталог бібліотеки Сумського державного педагогічного університету, інституційний репозиторій eSSPUIR